

OPONENTSKÝ POSUDEK

na diplomovou práci Hany Šplíchalové

Aktivní poslech hudby a jeho technické zázemí pro realizaci

Diplomová práce Hany Šplíchalové se zabývá tématem aktivního poslechu v hudební výchově v souvislosti s technickým zázemím pro jeho realizaci, tématem pro současnou hudební výchovu navýsost aktuálním, neboť práce s multimediálními systémy výrazně rozšiřuje možnosti (jakékoliv) výuky a stává se zejména pro hudebněposlechové aktivity nepostradatelnou.

Celková koncepce samotné práce je rozvržena do dvou zásadních tematických celků: teoretické části (kapitola 1–3), která shrnuje a charakterizuje problematiku poslechovou a technickou (do str. 32), a části praktické (kapitola 4), obsahující ukázky práce s počítačovou technikou v procesu aktivního poslechu hudby.

Rozsah práce s ohledem na její uspořádání je mezní: 72 stran, přičemž od 36. strany zabírá téměř každou stránku 1 (nebo 2) rozměrná fotografie. V úvodu práce autorka seznamuje čtenáře s důvody volby tématu a charakterizuje obsah jednotlivých kapitol. V textu však chybí vymezení a specifikace metod, které autorka v práci použije, a souhrn existující výchozí literatury, na niž by měla práce navazovat. V neposlední řadě není zřejmé, co je cílem práce, neboť zde není definován. (Otázky budou předmětem obhajoby.)

V první kapitole práce autorka shrnuje základní informace týkající se poslechu hudby (terminologie, vývoj), v druhé kapitole pak obdobným způsobem přistupuje k problematice estetického vnímání (fáze, typologie, estetický prožitek). Ve třetí kapitole se pak věnuje aktivnímu poslechu obecně (pojmosloví, elementární výrazové prostředky, jejich funkce a význam, etapy aktivního poslechu aj.). V podkapitole 3.6 *Technické zázemí aktivního poslechu* popisuje typy médií, která se užívají ve výuce HV. Nabízí se otázka, nakolik je v diplomové práci nutné popisovat uživatelské možnosti přístroje tak běžného, jakým je CD přehrávač nebo elektronický klávesový nástroj – př. „*Cd disk má mnoho výhod. Zachycuje dílo v dokonalém provedení, dá se s ním dobře manipulovat, snadno lze vybírat jednotlivé skladby, ...*“ (str. 25). Do jaké míry funkce automatického doprovodu nabízí možnosti tvořivé práce, kterou autorka avizuje bezprostředně před tímto výrokem (str. 25)? Co je myšleno termínem „*hotový akord*“ (str. 25)? Proč není spolu s CD přehrávačem jmenován např. přehrávač MP3, příp. MP4, DVD atd.? Patří syntetizér mezi běžně užívané nástroje ve výuce HV (str. 26)? Nebo se jedná spíše o keyboard? (Otázky budou předmětem obhajoby.)

Ve čtvrté kapitole práce si autorka si klade za cíl ukázat praktické návrhy činností při práci s multimediálním softwarem v procesu aktivního poslechu hudby: zviditelnění elementárních výrazových prostředků, seznámení žáků s prostředím hudebního studia, ukázka studiové práce v rámci exkurze. Metodické náměty v případě práce s písní jsou určeny žákům druhého stupně, exkurze do nahrávacího studia pak žákům středních škol. Otázkou zůstává, zda vytyčený cíl, např. popis exkurze, má pro diplomovou práci dostatečnou nosnost.

Pro modelovou ukázkou práce s programem Sibelius diplomantka zvolila píseň *Kočka leze dírou*, a to na základě tvrzení, že symfonická báseň Vltava motiv této písně obsahuje (str. 35). Podobných motivů bychom však mohli nalézt v evropské lidové hudbě více – jak v durové, tak v mollové tónině (jak je nakonec ve Vltavě převážně exponován) – a využít této skutečnosti např. pro jejich vzájemné srovnání. (Otázky budou předmětem obhajoby.)

Přestože cílovou skupinou příjemců by měli být žáci druhého stupně ZŠ (viz výše), nelze se ubránit dojmu, že popsané činnosti spadají spíše do oblasti metodiky 1. stupně ZŠ. Svědčí o tom např. stylizace uvedených přímých řečí učitele – př. „*Jakou má asi kočka v písničce náladu? Tralala veselou nebo je smutná a sotva proleze oknem?*“ (str. 37; zde navíc chybí inter-

punkce v poměru vylučovacím). Nabízí se otázka, zda toto zachycení přímé řeči má tvořit součást odborného textu, zda má pokrývat celou jeho třetinu, či zda mu nepatří spíše místo v příloze. Jádrem práce by měl tvořit text skutečně odborný, který by analyzoval možnosti, cíle, metody a obsah výuky spojené s příslušným programem. V podstatě totéž pak platí i o následujícím textu, popisujícím potenciální návštěvu hudebního studia (určenou studentům střední školy), jež by pro mnohé byla bezpochyby jistě velmi přitažlivá. Pro obsah práce však ale není podstatné uvádění uvítacích proslovů (str. 54) či rádoby žoviálních projevů – př. „*Na co si myslíte, že je ten skleněný paraván? Na převlékání zpěvaček?*“ (str. 56).

Lze říci, že závěr práce s ohledem na vytyčení cílů koresponduje s úvodem. V případě, že v úvodní kapitole nejsou stanoveny jasně definované cíle, je obtížné v závěru nalézt jejich ověření a výsledky, tj. pregnantněji a především odborněji formulované závěry. Např. věta „*Vzhledem k tomu, jak je hudební elektronika v dnešní době na obrovském vzestupu, myslím si, že by se měla objevit i ve výuce hudební výchovy.*“ (str. 67) nasvědčuje spíše běžnému hovorovému stylu, tedy pohledu, jehož je bez větší přípravy schopen laik. V tomto duchu se bohužel nese celý závěr.

Jazyk diplomové práce by neměl obsahovat množství gramatických, příp. tiskových chyb, navíc s ohledem na studijní zaměření diplomantky (obor učitelství ČJ–HV): namátkou př. „*V shakesperovském Kupci benátském je vyjádřena postata...*“ (str. 9), „*Má Vlast*“ (str. 33), „*...skladately...*“ (str. 52), absence mezer za tečkou aj. Není také jasné, proč je *viz* opakovaně psáno s malým písmenem (str. 52, 53)? Otazníky též vyvolává v textu použitý výraz „*Cd disk*“. (Otázky budou předmětem obhajoby.) Stylizačně je text místy neobratný, kloní se k zásobě mluveného projevu – př. „*V metodické ukázce je myšlena práce se Sibeliiem způsobem, že by byl spuštěn v počítači, který by byl napojen na interaktivní tabuli.*“ (str. 34).

Shrnutí: Přestože je téma práce bezpochyby velmi inspirativní, předložené zpracování vykazuje mnohé nedostatky, a to jazykové, formální i obsahové: absence vymezení a specifikace metod práce, souhrnu existující výchozí literatury, zřetelné stanovení cíle práce a jeho ověření v závěru, chyby po stránce gramatické a jazykové.

Přes uvedené nedostatky hodnocená práce vyhovuje požadavkům diplom. práce a **doporučuji** ji k obhajobě. Otázky k obhajobě jsou uvedeny v předchozím textu. Vzhledem k výše jmenovaným skutečnostem ji hodnotím známkou **dobře**.

V Praze dne 10. ledna 2010

PhDr. Petra Bělohávková/Ph.D.
oponent